

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

Se Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne

Agerskov kro den 17.
november 2015

Lars Pedersen
Dyrlæge

Æ KLOVBOKS

HVAD ER SMITTEBESKYTTELSE?

- Tiltag som kan reducere risikoen for, at smitsomme kvægsygdomme **introduceres** og **spredes** i kvægbesætninger med konsekvens for sundhed, velfærd, fødevareresikkerhed, økonomi og afsætning.

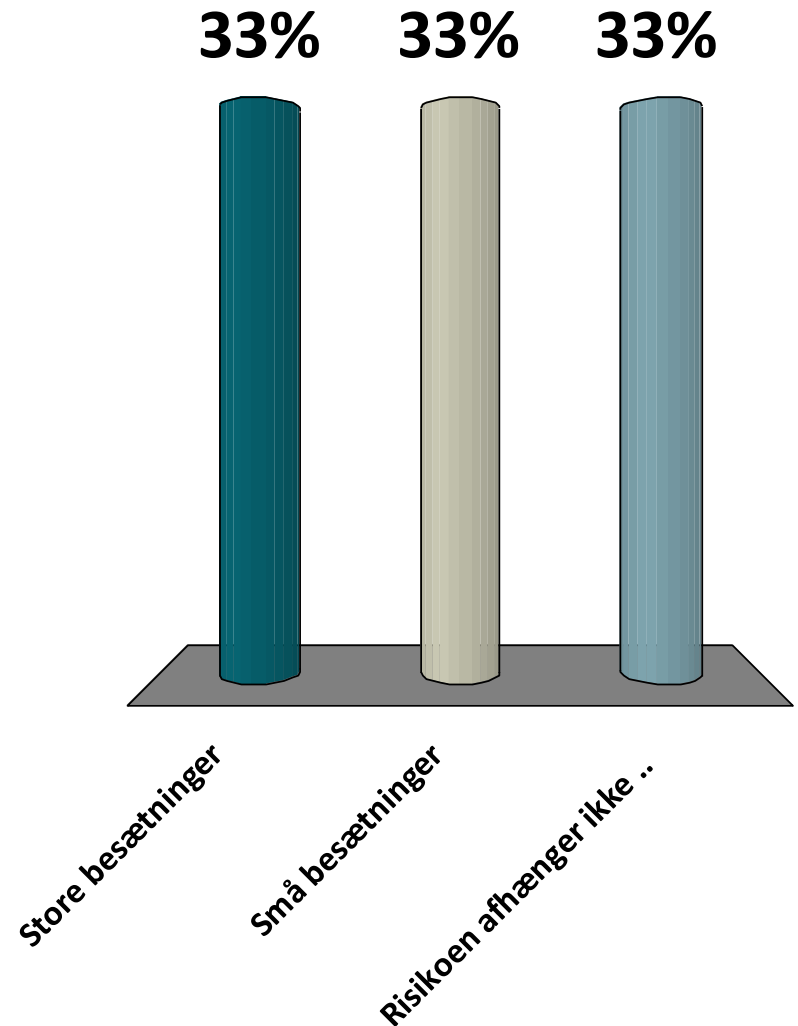
Landbrug & Fødevarer, Kvægs Branchepolitik for smittebeskyttelse

UDDRAG AF BRANCHEPOLITIK VEDR. SMITTEBESKYTTELSE

- Fravær af smitsomme sygdomme er derfor en forudsætning for en moderne, effektiv og overskudsgivende produktion i besætninger med husdyr. Branchen vil med afsæt i alle aktive kvægproducenter værne om fraværet af sygdom på sektor- og besætningsniveau. **Centralt i politikken er derfor, at ansvaret for smittebeskyttelsen i bred forstand ligger hos landmanden.** Målet er at motivere landmanden til at ændre adfærd og indse vigtigheden af en god intern og ekstern smittebeskyttelse.

HVOR ER RISIKOEN FOR AT INTRODUCERE OG SPREDESMITTE STØRSTE?

- A. Store besætninger
- B. Små besætninger
- C. Risikoen afhænger ikke af besætningsstørrelse

HVOR ER RISIKOEN FOR AT INTRODUCERE OG SPREDESMITTE STØRSTE?

- Store besætninger
- Små besætninger
- Risikoen afhænger ikke af besætningsstørrelse

HVAD ER DET KORREKTE SVAR?

52 årlige leveringer

Antagelse: Hvis risiko for introduktion af sygdom i en besætning er 1 ud af 1000 ved besøg af klovbeskær

Hvad er så den årlige risiko ved ugentlig klovbeskæring

A = 0,1 %

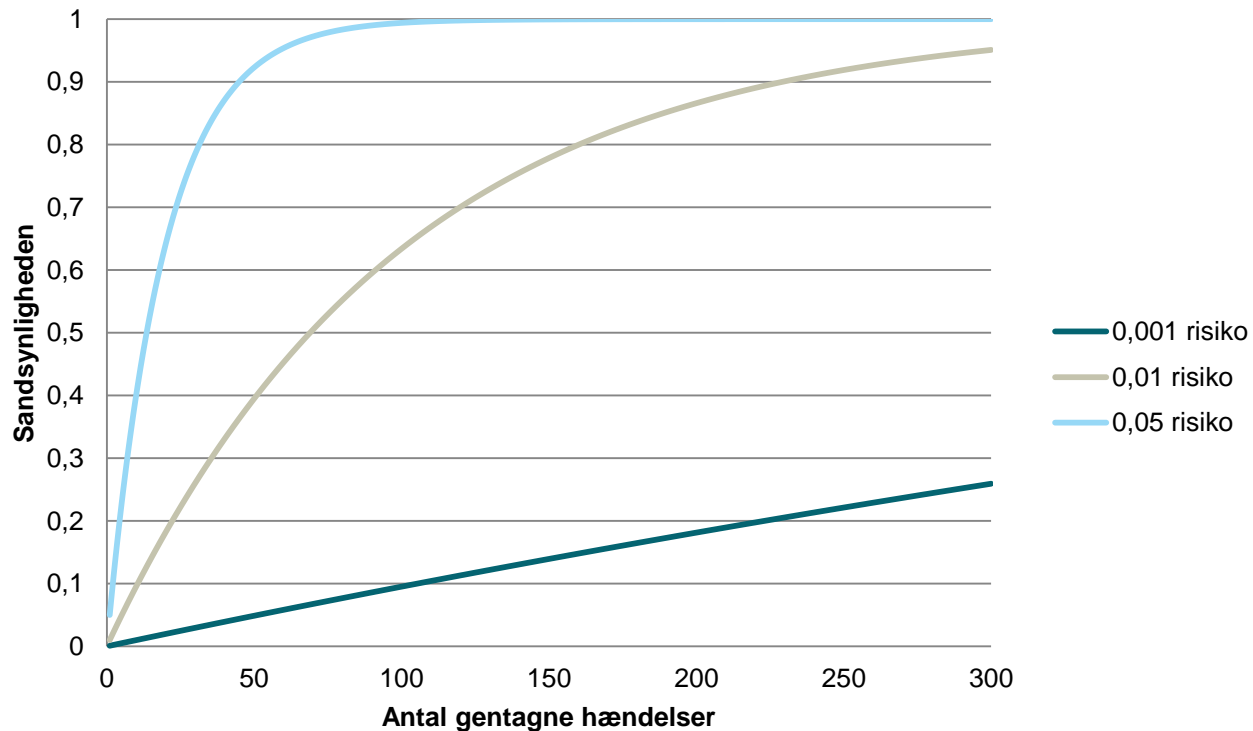
B = 0,5 %

C = 5 %

”EN TUSINDEDEL LILLE RISIKO BLIVER EN STOR RISIKO”

● **P = 5,06 %**

Risikoprofil

SMITTEVEJE

- **Kontakt smitte**
- **Overført smitte**
- **Luftsmitte**
- **Dråbesmitte**

UDGØR KLOVBESKÆRINGSUDSTYR EN SMITTERISIKO?

- Ja
- Nej
- Måske

OVERFØRSEL AF SMITTE

- Brug af professionel klovbeskærer som arbejder i forskellige besætninger og klovbeskærer som ikke renser deres klovbeskæringsudstyr er blevet associeret med forekomsten for digital dermatitis

Wells et al. 1999

OVERFØRSEL AF SMITTE

- Undersøgelse af tre spirokæter/treponema der er associeret med digital dermatitis
- De tre treponemaer blev fundet i hhv. 62, 57 og 54 % af de klovknive som var blevet brugt til klovbeskæring af kreaturer med digital dermatitis
- Desinfektion af klovknive med iod reducerede antallet af klovknive med hver af de tre spirokæter/treponema til hhv. 24, 16 og 8%

Sullivan et al. 2014

VASKER KLOVBESKÆRINGSBOKS I STALDEN?

- Aldrig
- En gang i mellem
- Altid

HVAD GØRES FORKERT HER?

SPØRGSMÅL

- Er der risiko for at bringe smitte fra Holland/Tyskland til Danmark, hvis klovbeskæringsboksen/udstyret bruges over landegrænsen?

- Det beregnet at risikoen for at indføre BVB virus til Danmark reduceres væsentligt, hvis klovbeskærer desinficerer klovbeskæringsudstyr der har været brugt i udlandet

Foddai et al. 2014

UDRYDDELSESSTRATEGI

Kvægpest
1782

Kvægtuberkulose
1959

Brucellose (smitsom
kastning) 1962

MKS
1983

IBR
1992

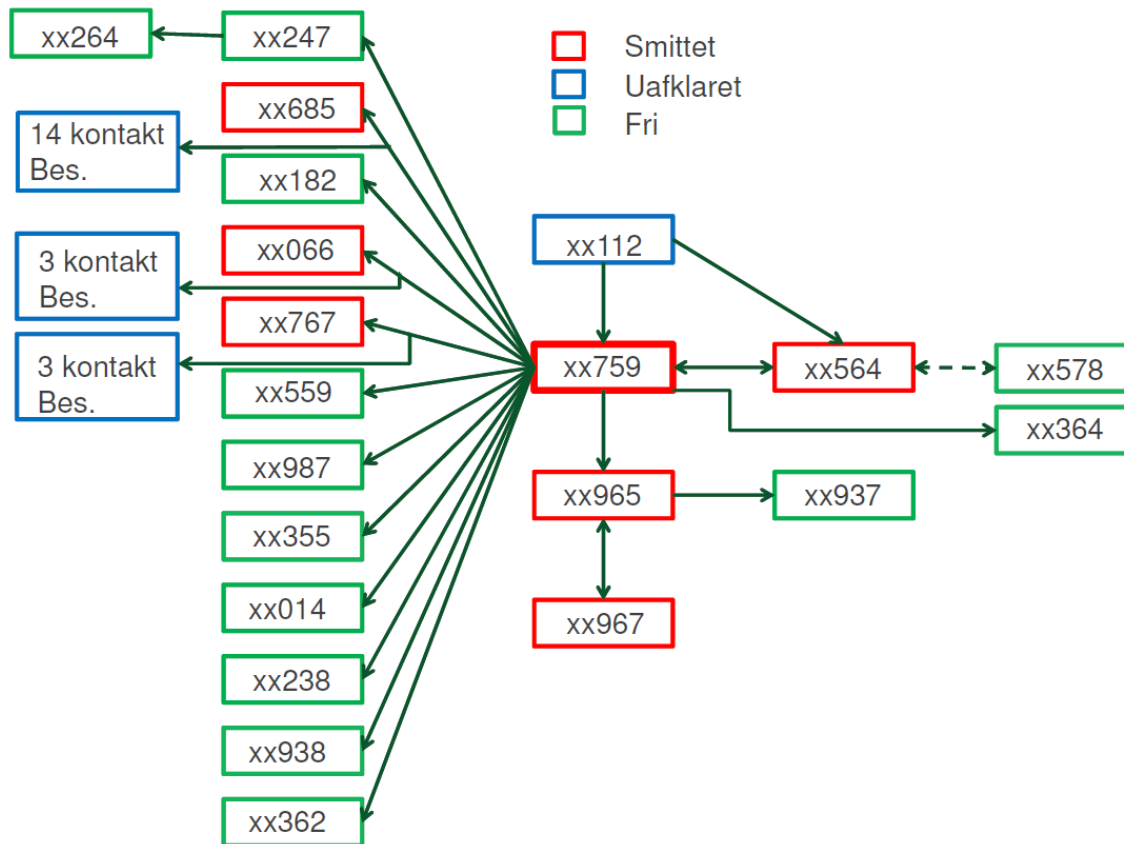
Kvægleukose
1991

Bluetongue
2011

BSE
2009

BVD
2015

Salmonella
Dublin 2016

HVORNÅR VASKES KLOVBESKÆRINGSUDSTYRET?

- Vasker altid klovbeskæringsboks og udstyr mellem besætninger
- Vasker klovbeskæringsboks og udstyr om aftenen
- Vasker klovbeskæringsboks og udstyr når den trænger
- Andet

BRUGER SÆBE VED VASK?

- Ja
- Nej

EFTER VASK AF BOKS OG UDSTYR TJEKkes BOKS OG UDSTYR AF ANDEN PERSON END VEDKOMMEN DER HAR FORETAGET VASKEN?

- Ja
- Nej

VASK AF DRIVFOLD OG KLOVBESKÆRINGSBOKS

- **Klovbeskæringsboksen og drivfold**
- Alle flader grov-vaskes med højtryksrensere, med så højt et tryk som muligt. Ved grov-vask forstås at ca. 80% af skidt fjernes.
- Efter grov-vask udlægges en sæbeopløsning.
- Påfør sæbeopløsning med lavt tryk, ved hjælp af f.eks. kemiinjektor. Tjek inden brug at denne doserer korrekt.
- ELLER lav en færdigblandet sæbeopløsning i en 20 liters ammesprøjte (eller tilsvarende) og påfør den færdige blanding på fladerne
- Det skal sikres at alle kvadratmeter bliver dækket af sæbeopløsningen. Påfør opløsningen i en passende mængde (ikke for meget og ikke for lidt. Lad sæbe virke i ca.10 minutter
- Efter endt indvirkningstid (læs etiketten på sæbeproduktet) vaskes sæbe og skidt af med højtryksrensere, med så højt tryk som muligt
- Vær særlig grundig på håndtag og andre ”kontaktflader” og løft boksen op således at underside og hjul kan vaskes grundigt.
- Derefter skylles fladerne med lavt tryk.
- Til sidst kontrolleres vaskearbejdet, evt. med en god lommelygte, og vaskearbejdet ”godkendes”

KLOVBESKÆRER HYGIEJNE GENERELT

- Drivplader - drivgangsmateriel og slange til højtryksrenseren vaskes med sæbe, på samme måde som boks og drivfold.
- Skiver til vinkelsliber vaskes og lægges i desinfektionsopløsning. Skiver fra desinfektionsopløsningen påmonteres vinkelsliberen.
- Støvler vaskes og sætters i desinfektionskar hvori de henstår i desinfektionsopløsningen på vej til næste besætning.
- Handsker udskiftes ved næste besætning.
- Forklæde vaskes med højtryksrenseren og desinficeres med en lavtrykssprøjte og lægges i lukket beholder/kar med låg.
- En gang årligt desinficeres vandtank indvendig

DESINFEKTION

- Når klovbeskæringsboksen, drivfolde og materialer er tørre eller næsten tørre skal disse desinficeres.
- Påfør alle flader desinfektionsopløsningen stille og roligt, med lavt tryk og en god sprededyse.
- Til sidst desinficeres håndtag med klud opvredet i desinfektionsopløsning (brug handsker og tjek sikkerhedsbrugsanvisningen for det valgte desinfektionsmiddel)
- Handsker udskiftes ved næste besætning.
- Forklæde vaskes med højtryksrensere og desinficeres med en lavtrykssprøjte og lægges i lukket beholder/kar med låg.

TJEKLISTE

- Når boks og drivfold, samt materialer er vasket skal der udføres en kontrol.
- Med kraftig lommelygte kigges boks og drivfold efter for rester af skidt.
- Alle flader
- Håndtag
- Hjul
- Knive
- Vinkelsliber
- Ved oprulning tjekkes slangen til højtryksrensere, der må ikke være synligt skidt
- Tjek at handsker er efterladt i ”brugt handske-kassen”
- Tjek at støvler er rene (især under bunden) inden de sættes i desinfektionsopløsningen
- Tjek at forklæder er rene og delvis tørre inden de desinficeres.

TJEKLISTE LANDMÆND

- Hvem har du været hos sidst ?
- Gennemgå Klovbeskærernes egen hygiejnetjeklister
- Tjek at lastbil er ren
- Tjek at støvler (især under bunden) og forklæder er rene.
- Tjek klovbeskæringsboksen grundigt i hjørner og kanter og underside af rør, samt håndtag.

REFERENCER

- Sullivan, L.E.; Blowey, R.W.; Carter, S.D.; Duncan, J.S.; Grove-White, D.H.; Page, P.; Iveson, T.; Angell, J.W.; Evans, N.J. Presence of digital dermatitis treponemes on cattle and sheep hoof trimming equipment. *Vet. Rec.* 2014, 175, 201–205.
- Wells, S.; Garber, L.; Wagner, B. Papillomatous digital dermatitis and associated risk factors in US dairy herds. *Prev. Vet. Med.* 1999, 38, 11–24.
- Foddai, A.; Boklund, A.; Stockmarr, A.; Krogh, K.; Enøe, C. Quantitative assessment of the risk of introduction of bovine viral diarrhoea virus in Danish dairy herds. *Prev. Vet. Med.* 2014, 116, 75-88